Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

5. září 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Článek 99 jednacího řádu Soudního dvora – Volný pohyb pracovníků – Rovné zacházení – Článek 45 SFEU – Nařízení (ES) č. 883/2004 – Článek 4 – Úmluva o sociálním zabezpečení uzavřená mezi členským státem zaměstnání a třetí zemí – Rodinné dávky – Použití na příhraniční pracovníky, kteří nejsou státními příslušníky ani osobami s bydlištěm ve smluvním státě úmluvy“

Ve věci C-801/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil supérieur de la sécurité sociale (Lucembursko) (odvolací soud pro záležitosti sociálního zabezpečení, Lucembursko) ze dne 17. prosince 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 19. prosince 2018, v řízení

EU

proti

Caisse pour l’avenir des enfants

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení C. Toader, předsedkyně senátu, A. Rosas (zpravodaj) a M. Safjan, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout usnesením s odůvodněním podle článku 99 jednacího řádu Soudního dvora,

vydává toto

Usnesení

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 45 SFEU, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46,

* Jednací jazyk: francouzština.

a oprava Úř. věst. 2011, L 327, s. 70), jakož i článku 4 nařízení (ES) č. 883/2004 Evropského parlamentu a Rady ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1, a oprava Úř. věst. 2004, L 200, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi EU a Caisse pour l'avenir des enfants (Luxembourg) (orgán pro správu rodinných dávek, Lucembursko) ve věci odmítnutí ze strany posledně uvedené poskytnout EU rodinné přídavky na dítě pobývající se svou matkou ve třetí zemi.

Právní rámec

Úmluva o sociálním zabezpečení z roku 1965

3 Úmluva o sociálním zabezpečení mezi Lucemburským velkovévodstvím a Spojenými státy brazilskými, podepsaná v Rio de Janeiro dne 16. září 1965 (Mémorial A 1966, s. 621) (dále jen „úmluva o sociálním zabezpečení z roku 1965"), ve znění použitelném na skutkové okolnosti sporu v původním řízení, stanoví v článku 1:

„Cílem této [ú] mluvy je upravit, v rámci rovného zacházení, sociální zabezpečení osob, které jsou státními příslušníky Vysokých smluvních stran."

4 Článek 2 této úmluvy uvádí:

„[Ú]mluva se použije na zdravotní pojištění, pojištění v mateřství, invaliditě, stáří, pro případ smrti a pracovního úrazu, jakož i na rodinné přídavky (s vyloučením porodného, které se neposkytuje na příspěvkovém základě)."

5 Podle čl. 3 odst. 1 uvedené dohody:

„Státní příslušníci jedné ze smluvních stran obvykle pracující na území jedné z nich podléhají právním předpisům této smluvní strany."

6 Článek 4 téže úmluvy stanoví:

„Státní příslušníci smluvní strany, kteří mají nárok na peněžité dávky, obdrží tyto dávky v plném rozsahu a bez omezení tak dlouho, dokud pobývají na území jedné ze smluvních stran."

Nařízení č. 883/2004

7 Podle článku 4 nařízení č. 883/2004:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, požívají osoby, na které se toto nařízení vztahuje, stejné dávky a mají podle právních předpisů kteréhokoliv členského státu stejné povinnosti jako jeho státní příslušníci."

Lucemburské právo

8 Úmluva o sociálním zabezpečení z roku 1965 byla Lucemburským velkovévodstvím schválena zákonem ze dne 12. července 1966 (Mémorial A 1966, s. 620).

9 Článek 269 první pododstavec code de la sécurité sociale (zákoník sociálního zabezpečení) stanoví:

„Za podmínek stanovených v této kapitole má nárok na rodinné přídavky

a) pro sebe každé dítě, které skutečně a soustavně pobývá v Lucembursku a má zde zákonné bydliště;

b) pro své rodinné příslušníky v souladu s použitelným mezinárodním nástrojem každá osoba, na kterou se vztahují lucemburské právní předpisy a která spadá do působnosti nařízení Společenství nebo jiného bilaterálního či multilaterálního nástroje uzavřeného Lucemburskem v oblasti sociálního zabezpečení a stanovícího platby rodinných přídavků podle právních předpisů státu zaměstnání. Za rodinného příslušníka osoby se považuje dítě patřící do užší rodiny této osoby, tak jak je definována v článku 270. Rodinní příslušníci uvedení v tomto textu musí mít bydliště v zemi, na kterou se vztahují dotyčná nařízení či nástroje."

Spor v původním řízení a předběžné otázky

10 Dne 8. prosince 2015 podal EU, portugalský státní příslušník pobývající ve Francii a pracující v Lucembursku, u Caisse nationale des prestations familiales (Lucembursko) (národní pokladna rodinných dávek) [(nyní Caisse pour l'avenir des enfants) (orgán pro správu rodinných dávek)] žádost o rodinné přídavky pro své dítě, jež pobývá se svou matkou v Brazílii.

11 Rozhodnutím ze dne 6. června 2016 zamítl Caisse pour l'avenir des enfants (orgán pro správu rodinných dávek) tuto žádost s odůvodněním, že případ EU nespadá pod čl. 269 první pododstavec písm. b) zákoníku o sociálním zabezpečení, jelikož tím, že nemá brazilskou ani lucemburskou státní příslušnosti, se na něj neuplatní dohoda o sociálním zabezpečení z roku 1965.

12 Conseil arbitral de la sécurité sociale (Lucembursko) (soud pro záležitosti sociálního zabezpečení) zamítl rozsudkem ze dne 7. července 2017 žalobu podanou EU jako neopodstatněnou. Conseil arbitral de la sécurité sociale (soud pro záležitosti sociálního zabezpečení) byl toho názoru, že dítě EU nemá nárok na rodinné přídavky pro sebe, jelikož skutečně a soustavně nepobývá v Lucembursku, ani jako rodinný příslušník své matky, která nepodléhá lucemburským právním předpisům, ani jako rodinný příslušník svého otce, který nespadá do působnosti úmluvy o sociálním zabezpečení z roku 1965, jelikož není lucemburským ani brazilským státním příslušníkem a pouhé postavení příhraničního pracovníka není dostačující k tomu, aby mohl být považován za lucemburského státního příslušníka.

13 Le conseil arbitral de la sécurité sociale (soud pro záležitosti sociálního zabezpečení) podpůrně uvedl, že je otázkou, zda by se na věc v původním řízení mohl použít rozsudek ze dne 15. ledna 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16), avšak tuto otázku nepředložil účastníkům původního řízení a nevyvodil z toho právní důsledky.

14 Dne 4. srpna 2017 podal EU proti rozsudku conseil arbitral de la sécurité sociale (soud pro záležitosti sociálního zabezpečení) odvolání k conseil supérieur de la sécurité sociale (odvolací soud pro záležitosti sociálního zabezpečení), přičemž uplatňoval nárok na vyplácení rodinných přídavků ve prospěch svého dítěte.

15 EU tvrdil, že kdyby pracoval ve Francii, mohl by pro své dítě pobírat francouzské rodinné přídavky na základě dohody mezi Francouzskou republikou a Brazilskou federativní republikou v oblasti sociálního zabezpečení podepsanou v Brasilii dne 15. prosince 2011, a pokud by pracoval v Portugalsku, mohl by pobírat portugalské rodinné přídavky na základě dvoustranné dohody nazvané „Iberoamerio".

16 S odkazem na zásadu volného pohybu pracovníků v rámci Evropské unie, článek 45 SFEU, na směrnici 2004/38, jakož i na nařízení č. 883/2004 se EU domáhá nároku na lucemburské rodinné přídavky, přičemž tvrdí, že v případě nevyplacení těchto přídavků by byl vystaven zvláštnímu znevýhodnění, které by jej mohlo podnítit k zanechání práce v Lucembursku, což by bylo v rozporu se zásadou volného pohybu pracovníku v Unii.

17 EU podpůrně odkazoval na rozsudek ze dne 15. ledna 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16), a tvrdil, že zásady rovného zacházení, která vyplývá z relevantních ustanovení unijního práva, se lze dovolávat proti orgánu členského státu, podle jehož právní úpravy mu vznikla účast na pojištění sociálního zabezpečení, a to z důvodu existence úmluvy o sociálním zabezpečení uzavřené mezi tímto členským státem a dotyčným třetím státem. EU dále navrhl, aby byla Soudnímu dvoru položena předběžná otázka.

18 Caisse pour l'avenir des enfants (orgán pro správu rodinných dávek) navrhl, aby byl rozsudek conseil arbitral de la sécurité sociale (soud pro záležitosti sociálního zabezpečení) potvrzen z toho důvodu, že dítě, jeho matka ani EU nesplňují podmínky pro přiznání rodinných přídavků podle článku 269 zákona o sociálním zabezpečení.

19 Dne 22. ledna 2018 vyzval conseil supérieur de la sécurité sociale (odvolací soud pro záležitosti sociálního zabezpečení) účastníky původního řízení, aby se vyjádřili k uplatnění úmluvy o sociálním zabezpečení z roku 1965 na osoby, které jako v projednávané věci nemají pobyt na území některé ze stran úmluvy, s ohledem na článek 4 uvedené úmluvy, který podmiňuje pobírání peněžitých dávek pobytem dotyčného státního příslušníka na území některé ze stran úmluvy.

20 EU se v tomto ohledu odkázal znovu na rozsudek ze dne 15. ledna 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16), a tvrdil, že s ohledem na zásadu rovného zacházení a volného pohybu pracovníků v Unii vůči němu nelze uplatňovat článek 4 úmluvy o sociálním zabezpečení z roku 1965.

21 Caisse pour l'avenir des enfants (orgán pro správu rodinných dávek) uvádí, že i když je Lucemburskému velkovévodství v návaznosti na rozsudek ze dne 15. ledna 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16) povinno, s cílem zabránit jakékoliv diskriminaci na základě státní příslušnosti, přiznat všem státním příslušníkům členského státu výhody vyplývající z veškerých mezinárodních úmluv, jež uzavřelo se třetími zeměmi, nenachází se EU v projednávané věci ve stejné objektivní situaci jako státní příslušníci zemí, jež jsou stranami úmluvy, kteří mají rovněž podle zákona bydliště na území tohoto státu.

22 Conseil supérieur de la sécurité sociale (odvolací soud pro záležitosti sociálního zabezpečení) uvádí, že jelikož dítě EU nemá své zákonné bydliště v Lucembursku ani zde nepobývá, nemá nárok na rodinné přídavky pro sebe ani jako rodinný příslušník své matky, na kterou se nevztahuje lucemburská právní úprava.

23 K tomu, aby toto dítě získalo nárok na vyplácení dávek jako rodinný příslušník EU, je podle conseil supérieur de la sécurité sociale (odvolací soud pro záležitosti sociálního zabezpečení) třeba, aby posledně uvedený, na kterého se vztahuje lucemburská právní úprava z titulu jeho pracovní smlouvy v Lucembursku, spadal do oblasti působnosti dvoustranné úmluvy. Oblast působnosti úmluvy o sociálním zabezpečení z roku 1965 byla přitom podle článků 3 a 4 této úmluvy omezena na státní příslušníky a osoby s bydlištěm v jednom ze států, které jsou smluvními stranami této úmluvy.

24 EU tvrdí, že tato omezení jsou v rozporu se zásadami volného pohybu pracovníků a rovného zacházení, přičemž se odkazuje zejména na článek 45 SFEU, který stanovuje zajištění volného pohybu pracovníků v Unii a odstranění jakékoli diskriminace mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky, jakož i nařízení (ES) č. 883/2004, a zejména jeho článek 4 zajišťující, že osoby, na které se nařízení použije, požívají stejné dávky a mají podle právních předpisů kteréhokoliv členského státu stejné povinnosti jako jeho státní příslušníci.

25 Předkládající soud poukazuje na rozsudek ze dne 15. ledna 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16), ve kterém Soudní dvůr rozhodl, že příslušné orgány sociálního zabezpečení prvního členského státu jsou povinny v souladu s povinnostmi v rámci Společenství, které pro ně vyplývají z článku 39 ES (nyní článek 45 SFEU), zohlednit pro účely nabytí nároku na dávky ve stáří doby pojištění získané ve třetí

zemi státním příslušníkem druhého členského státu, jestliže za stejných podmínek odvádění příspěvků zmíněné příslušné orgány uznávají na základě dvoustranné mezinárodní úmluvy uzavřené mezi prvním členským státem a třetí zemí zohlednění takových dob získaných jejich státními příslušníky.

26 Předkládající soud má za to, že v důsledku toho vyvstává otázka, zda se v oblasti rodinných přídavků použije na EU úmluva o sociálním zabezpečení z roku 1965, přestože není státním příslušníkem ani osobou s bydlištěm v jednom z těchto států.

27 Za těchto podmínek se conseil supérieur de la sécurité sociale (odvolací soud pro záležitosti sociálního zabezpečení) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jsou příslušné orgány sociálního zabezpečení prvního členského státu [jako je ve věci v původním řízení Caisse pour l'avenir des enfants (orgán pro správu rodinných dávek)] povinny na základě povinností […], jež mají na základě článku 45 SFEU, [směrnice 2004/38] a [nařízení č. 883/2004] a zejména jeho článku 4 vyplácet rodinné dávky státnímu příslušníkovi druhého členského státu, pokud v případě, že existují tytéž podmínky pro přiznávání uvedených dávek, tyto příslušné orgány uznávají na základě dvoustranné mezinárodní úmluvy uzavřené mezi prvním členským státem [Lucemburské velkovévodství] a třetí zemí [(Spojené státy brazilské, nyní Brazilská federativní republika] nárok na rodinné dávky jejich vlastních státních příslušníků nebo osob s bydlištěm na jejich území?

2) Bude-li na první otázku odpovězeno kladně a v případě, že se zásada, jež byla uplatněna v [rozsudku ze dne 15. ledna 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16)], vztahuje i na rodinné dávky, může příslušný orgán v oblasti sociálního zabezpečení, a konkrétně v oblasti rodinných dávek – [v projednávané věci] Caisse pour l'avenir des enfants (orgán pro správu rodinných dávek), vnitrostátní orgán rodinných dávek Lucemburského velkovévodství – uplatnit objektivní odůvodnění na základě úvah, jež se týkají [zvlášť] vysoké finanční a administrativní zátěže pro dotčený správní orgán, aby ospravedlnil nerovné zacházení mezi státními příslušníky [zemí stran] úmluvy (dotčené dvoustranné úmluvy) a ostatními státními příslušníky členských států Unie?“

K předběžným otázkám

28 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda článek 45 SFEU ve spojení s článkem 4 nařízení č. 883/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby příslušné orgány prvního členského státu odmítly vyplatit státnímu příslušníku druhého členského státu, který pracuje v prvním členském státě, aniž zde pobývá, rodinné dávky pro jeho dítě pobývající ve třetí zemi se svou matkou, pokud uvedené orgány za stejných podmínek pro poskytnutí uvedených dávek uznávají nárok na rodinné dávky pro své vlastní státní příslušníky a osoby pobývající na jeho území na základě dvoustranné mezinárodní smlouvy uzavřené mezi prvním členským státem a touto třetí zemí. Předkládající soud se případně táže, zda se lze odkazovat na úvahy týkající se finanční a administrativní zátěže, se kterou se dotčený správní orgán potýká, za účelem objektivního odůvodnění nerovného zacházení mezi státními příslušníky států, které jsou smluvními stranami dotčené dvoustranné dohody a státními příslušníky jiných členských států Unie.

29 Pokud lze odpověď na položenou předběžnou otázku jasně vyvodit z judikatury nebo pokud o odpovědi na položenou předběžnou otázku nelze rozumně pochybovat, může Soudní dvůr podle článku 99 svého jednacího řádu kdykoli na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodnout usnesením s odůvodněním.

30 Toto ustanovení je třeba použít v projednávané věci.

31 V projednávané věci je nesporné, že EU pracuje v Lucembursku jako příhraniční pracovník, je pojištěn v lucemburském systému sociálního zabezpečení a podléhá dani z příjmů v Lucembursku. Z toho důvodu, že se na něj vztahují lucemburské právní předpisy, požádal EU, na základě své pracovní smlouvy v Lucembursku, o rodinné přídavky pro své dítě podle čl. 269 prvního pododstavce písm. b) zákoníku sociálního zabezpečení, podle kterého má nárok na rodinné přídavky „pro své rodinné příslušníky v souladu s použitelným mezinárodním nástrojem každá osoba, na kterou se vztahují lucemburské právní předpisy a která spadá do působnosti nařízení Společenství nebo jiného bilaterálního či multilaterálního nástroje uzavřeného Lucemburskem v oblasti sociálního zabezpečení a stanovícího platby rodinných přídavků podle právních předpisů státu zaměstnání."

32 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora spadá každý občan Unie bez ohledu na místo bydliště a státní příslušnost, který využil práva na volný pohyb pracovníků a vykonával výdělečnou činnost v jiném členském státě než státě jeho pobytu, do působnosti článku 45 SFEU (viz zejména rozsudky ze dne 12. prosince 2002, de Groot, C-385/00, EU:C:2002:750, bod 76; ze dne 28. února 2013, Petersen, C-544/11, EU:C:2013:124, bod 34, jakož i ze dne 14. března 2019, Jacob a Lennertz, C-174/18, EU:C:2019:205, bod 21).

33 S ohledem na otázky položené v projednávané věci je třeba dále připomenout judikaturu Soudního dvora týkající se uplatňování zásady rovného zacházení v kontextu vztahů mezi unijním právem a dvoustrannými smlouvami uzavřenými mezi dvěma členskými státy nebo mezi členským státem a třetí zemí.

34 V tomto ohledu stran dohody v oblasti kultury uzavřenou mezi dvěma členskými státy, podle které byla stipendia vyhrazena státním příslušníkům těchto dvou států, Soudní dvůr rozhodl, že článek 7 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. 1968, L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15) ukládá orgánům uvedených členských států povinnost rozšířit výhody z těchto podpor na vzdělávání stanovené dotčenou dvoustrannou dohodou na pracovníky pobývající a vykonávající závislou činnost na jejich území, kteří ale jsou státními příslušníky třetího členského státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. září 1988, Matteucci, 235/87, EU:C:1988:460, body 16 a 23).

35 Soudní dvůr byl toho názoru, že pokud by použití ustanovení práva Společenství mohlo bránit opatření přijaté v rámci provádění dvoustranné dohody, byť uzavřené mimo rozsah působnosti Smlouvy, je každý členský stát povinen usnadnit použití tohoto ustanovení, a za tímto účelem pomoci každému jinému členskému státu, kterému vyplývá povinnost na základě práva Společenství (rozsudek ze dne 27. září 1988, Matteucci, 235/87, EU:C:1988:460, bod 19).

36 V bodě 23 rozsudku ze dne 27. září 1988 ve věci Matteucci (235/87, EU:C:1988:460) tak Soudní dvůr rozhodl, že dvoustranná dohoda, která vyhrazovala stipendia pouze tuzemským státním příslušníkům obou členských států, které jsou stranami této dohody, nemůže bránit uplatnění zásady rovného zacházení mezi tuzemskými pracovníky a pracovníky Společenství usazenými na území jednoho z těchto dvou členských států.

37 Kromě toho, pokud jde o dvoustrannou mezinárodní úmluvu uzavřenou mezi členským státem a třetí zemí pro účely zamezení dvojímu zdanění, Soudní dvůr připomněl, že i když oblast přímých daní spadá do výlučné pravomoci členských států, tyto státy se nemohou vymanit z povinnosti respektovat pravidla Společenství (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. září 1999, Saint-Gobain ZN, C-307/97, EU:C:1999:438, body 57 až 59). Rozhodl proto, že zásada vnitrostátního zacházení ukládá členskému státu, který je stranou takové úmluvy, povinnost poskytnout stálým provozovnám společností, které mají sídlo v jiném členském státě, výhody stanovené v úmluvě za stejných podmínek, jaké platí pro společnosti se sídlem v členském státě, který je její smluvní stranou (rozsudek ze dne 21. září 1999, Saint-Gobain ZN, C-307/97, EU:C:1999:438, bod 59).

38 Soudní dvůr tuto judikaturu připomněl v rozsudku ze dne 15. ledna 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16, bod 32), který se týkal práva francouzské státní příslušnice – která pracovala v Itálii, Švýcarsku a Francii a neměla dostatečný nárok na získání starobního důchodu v Itálii – na započtení dob pojištění, které získala ve Švýcarsku a v Itálii, jak stanovila dvoustranná smlouva mezi Italskou republikou a Švýcarskou konfederací v oblasti sociálního zabezpečení pro státní příslušníky těchto dvou zemí. Ve věci, ve které byl vydán tento rozsudek, se vnitrostátní soud snažil zjistit, zda příslušné italské orgány sociálního zabezpečení byly povinny v souladu s povinnostmi, které pro ně vyplývají zejména z článku 39 ES (nyní článek 45 SFEU), rozšířit nárok na zohlednění dob pojištění získaných ve Švýcarsku pro nabytí nároku na italské dávky ve stáří na pracovníky, kteří jsou státními příslušníky jiného členského státu, než je Itálie.

39 Za těchto okolností Soudní dvůr zdůraznil, že při plnění závazků přijatých na základě mezinárodních úmluv bez ohledu na to, zda se jedná o úmluvu mezi členskými státy, nebo o úmluvu mezi členským státem a jednou nebo více třetími zeměmi, musí členské státy, s výhradou ustanovení článku 307 ES (nyní článek 351 SFEU), splnit povinnosti, které jim ukládá unijní právo (rozsudky ze dne 15. ledna 2002, Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, bod 33, a ze dne 21. ledna 2010, Komise v. Německo, C-546/07, EU:C:2010:25, bod 42). Skutečnost, že třetí země nemají povinnost dodržet žádnou povinnost vyplývající z unijního práva, není v tomto ohledu relevantní.

40 Pokud tedy členský stát uzavře se třetí zemí dvoustrannou mezinárodní úmluvu o sociálním zabezpečení, která stanoví, že pro nabytí nároku na dávky ve stáří se zohlední doby pojištění získané ve zmíněné třetí zemi, základní zásada rovného zacházení ukládá tomuto členskému státu, aby přiznal státním příslušníkům ostatních členských států stejné výhody, jako mají jeho státní příslušníci na základě uvedené úmluvy, ledaže může objektivně odůvodnit své odepření tak učinit (rozsudek ze dne 15. ledna 2002, Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, bod 34).

41 Soudní dvůr v tomto ohledu již rozhodl, že zpochybnění vyváženosti a reciprocity dvoustranné mezinárodní úmluvy uzavřené mezi členským státem a třetí zemí může představovat objektivní odůvodnění toho, aby členský stát, jenž je stranou této úmluvy, odmítl rozšířit na státní příslušníky jiných členských států výhody, které vyplývají z uvedené úmluvy pro jeho státní příslušníky (viz zejména rozsudky ze dne 21. září 1999, Saint-Gobain ZN, C-307/97, EU:C:1999:438, bod 60 a ze dne 15. ledna 2002 Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, bod 36).

42 V rozsudku ze dne 15. ledna 2002 ve věci Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16, bod 37), měl však Soudní dvůr za to, že italská vláda neprokázala, že by povinnosti, které jí unijní právo ukládá, ohrožovaly povinnosti vyplývající ze závazků, které Italská republika přijala vůči Švýcarské konfederaci. Ve věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, totiž Soudní dvůr uvedl, že rozšíření nároku na zohlednění dob pojištění získaných ve Švýcarsku pro nabytí nároku na italské dávky ve stáří, které je uplatňováno jednostranně Italskou republikou, na pracovníky, kteří jsou státními příslušníky jiných členských států, totiž nijak neohrožuje práva, která vyplývají pro Švýcarskou konfederaci z úmluvy o sociálním zabezpečení uzavřenou mezi Italskou republikou a Švýcarskou konfederací ani jí nezakládá nové povinnosti.

43 Soudní dvůr kromě toho v tomto rozsudku uvedl, že argumenty předložené příslušným vnitrostátním orgánem a italskou vládou za účelem odůvodnění jejich odmítnutí připustit sčítání dob pojištění získaných dotčenou osobou, které se týkají pouze možného zvýšení jejich finančních nákladů a administrativních obtíží souvisejících se spoluprací s příslušnými švýcarskými orgány, nemohou odůvodnit nedodržení povinností, které Italské republice vyplývají ze Smlouvy.

44 V projednávané věci se jedná o EU, portugalského státního příslušníka pracujícího v Lucembursku, který však má bydliště ve Francii. Jeho situace tedy podle všeho spadá do působnosti článku 45 SFEU, který ukládá odstranění jakékoli diskriminace mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky, a že se na něj

stejně jako na jeho dítě vztahuje nařízení č. 883/2004, jehož článek 4 zajišťuje, aby osoby, na které se toto nařízení vztahuje, dostávaly na základě právních předpisů kteréhokoli členského státu stejné dávky jako jeho státní příslušníci.

45 Jak vyplývá ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, měly lucemburské orgány za to, že s ohledem na okolnosti věci v původním řízení nemá dítě EU nárok na rodinné přídavky pro sebe ani jako rodinný příslušník své matky ani jako rodinný příslušník svého otce.

46 Ve světle judikatury citované v bodech 38 až 42 tohoto usnesení se nezdá, že by povinnost Lucemburského velkovévodství rozšířit na migrujícího pracovníka v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, výhody, které z této úmluvy vyplývají tuzemským státním příslušníkům, by mohlo zpochybnit rovnováhu a reciprocitu této úmluvy, jelikož toto rozšíření neohrozí povinnosti vyplývající ze závazků přijatých Lucemburským velkovévodstvím ve vztahu ke Spojeným státům brazilským (později Brazilské federativní republice). Rozšíření nároku na rodinné přídavky na státní příslušníky jiných členských států, kteří pracují na lucemburském území pro jejich děti, které na tomto území nemají bydliště, použité jednostranně Lucemburským velkovévodstvím, totiž nemůže ohrozit práva vyplývající pro Brazilskou federativní republiku z úmluvy o sociálním zabezpečení z roku 1965 ani této třetí zemi neukládá nové povinnosti.

47 Kromě toho argument, který vychází z finanční a administrativní zátěže, se kterou by se dotyčný správní orgán potýkal, pokud by měl rozšířit na státní příslušníky jiných členských států výhody poskytované jeho vlastním státním příslušníkům, nemůže jako takový objektivně odůvodnit odmítnutí tohoto orgánu provést toto rozšíření.

48 V tomto ohledu Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že odůvodnění vycházející ze zvýšení finančních nákladů a případných administrativních obtíží nemohou v žádném případě odůvodnit nedodržování povinností vyplývajících ze zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti uvedeného v článku 45 SFEU (rozsudky ze dne 15. ledna 2002, Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, bod 38; ze dne 16. září 2004, Merida, C-400/02, EU:C:2004:537, bod 30; ze dne 28. června 2012, Erny, C-172/11, EU:C:2012:399, bod 48, jakož i ze dne 19. června 2014, Specht a další, C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005, bod 77).

49 Z toho vyplývá, že v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, v níž dítě migrujícího pracovníka, které je státním příslušníkem členského státu a které se svou matkou pobývá ve třetí zemi, nemá nárok na rodinné dávky pro sebe ani jako rodinný příslušník svojí matky, ani jako rodinný příslušník svého otce, je členský stát zaměstnání tohoto pracovníka v zásadě povinen v souladu s povinnostmi, které pro něj vyplývají z článku 45 SFEU a článku 4 nařízení č. 883/2004, přiznat tomuto dítěti nárok na rodinné dávky, které by byly přiznány vlastním státním příslušníkům a osobám s bydlištěm v tomto státě, za stejných podmínek pro poskytnutí uvedených přídavků na základě dvoustranné dohody uzavřené s uvedenou třetí zemí, ledaže by tento členský stát mohl předložit objektivní odůvodnění svého odmítnutí. Zpochybnění vyváženosti a reciprocity dvoustranné mezinárodní dohody uzavřené mezi členským státem a třetí zemí může představovat objektivní odůvodnění toho, aby členský stát, jenž je stranou této dohody, odmítl rozšířit na státní příslušníky jiných členských států výhody, které vyplývají z uvedené dohody pro jeho státní příslušníky.

50 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že článek 45 SFEU ve spojení s článkem 4 nařízení č. 883/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby příslušné orgány prvního členského státu odmítly vyplatit státnímu příslušníku druhého členského státu, který pracuje v prvním členském státě, aniž zde pobývá, rodinné dávky pro jeho dítě pobývající ve třetí zemi se svou matkou, pokud uvedené orgány za stejných podmínek pro poskytnutí uvedených dávek na základě dvoustranné mezinárodní smlouvy uzavřené mezi prvním členským státem a touto třetí zemí přiznávají právo na rodinné dávky vlastním státním příslušníkům a osobám s bydlištěm v tomto státě, ledaže tyto orgány mohou předložit objektivní odůvodnění jejich odmítnutí.

K nákladům řízení

51 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

Článek 45 SFEU ve spojení s článkem 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby příslušné orgány prvního členského státu odmítly vyplatit státnímu příslušníku druhého členského státu, který pracuje v prvním členském státě, aniž zde pobývá, rodinné dávky pro jeho dítě pobývající ve třetí zemi se svou matkou, pokud uvedené orgány za stejných podmínek pro poskytnutí uvedených dávek na základě dvoustranné mezinárodní smlouvy uzavřené mezi prvním členským státem a touto třetí zemí přiznávají právo na rodinné dávky vlastním státním příslušníkům a osobám s bydlištěm v tomto státě, ledaže tyto orgány mohou předložit objektivní odůvodnění jejich odmítnutí.

Podpisy.